

OILA VA TA'LIM MUASSASASI HAMKORLIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI

Z.Z.Yusupova¹

Mas'ul muallif: Yusupova Zamira Zaripovna, Muhammad Al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti.

e-mail: yusupovaz677@gmail.com

Accepted: 10 Sentabr 2026

Published: 10 Sentabr 2026

Copyright: © 2026 by the author(s). Licensee Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi.

Iqtibos uchun: Yusupova, Z. Z. OILA VA TA'LIM MUASSASASI HAMKORLIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI / Z. Z. Yusupova // Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi. — 2026. — T. 9, № 1. — B. 97–101.

1. Muhammad Al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

Annotatsiya. Maqolada oila va ta'lim muassasasi hamkorligini takomillashtirishning pedagogik asoslari tahlil qilinadi. O'quvchi shaxsining har tomonlama rivojlanishida oila va ta'lim muassasasining o'zaro hamkorligi muhim pedagogik omil sifatida qaraladi. Maqolada ota-onalar bilan samarali muloqotni yo'lga qo'yish, ta'lim va tarbiya jarayonida o'zaro mas'uliyatni shakllantirish, o'quvchining individual xususiyatlarini hisobga olish hamda oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi pedagogik talablarning izchilligini ta'minlash masalalari yoritilgan. Shuningdek, hamkorlik jarayonida uchraydigan tashkiliy, kommunikativ va pedagogik muammolar tahlil qilinib, ularni bartaraf etishning samarali usullari taklif etilgan. Tadqiqot natijasida oila, ta'lim muassasasi va o'quvchi o'rtasidagi uch tomonlama hamkorlik modelining asosiy komponentlari aniqlangan.

Kalit so'zlar: oila, ta'lim muassasasi, pedagogik hamkorlik, ota-ona, o'quvchi, tarbiya, pedagogik muloqot, hamkorlik, ijtimoiy sheriklik, ta'lim jarayoni.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ СЕМЬИ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО УЧРЕЖДЕНИЯ

Аннотация. В данной статье анализируются педагогические основы совершенствования сотрудничества семьи и образовательного учреждения. Взаимодействие семьи и образовательного учреждения рассматривается как важный педагогический фактор всестороннего развития личности учащегося. Раскрываются вопросы организации эффективного общения с родителями, формирования взаимной ответственности в процессе обучения и воспитания, учета индивидуальных особенностей учащихся, а также обеспечения последовательности педагогических требований семьи и образовательного учреждения. Анализируются организационные, коммуникативные и педагогические проблемы, возникающие в процессе сотрудничества, и предлагаются эффективные пути их преодоления. В результате исследования определены основные компоненты трехсторонней модели взаимодействия семьи, образовательного учреждения и учащегося.

Ключевые слова: семья, образовательное учреждение, педагогическое сотрудничество, родители, учащийся, воспитание, педагогическое взаимодействие, сотрудничество, социальное партнерство, образовательный процесс.

PEDAGOGICAL FOUNDATIONS FOR IMPROVING COOPERATION BETWEEN THE FAMILY AND THE EDUCATIONAL INSTITUTION

Abstract. This article analyzes the pedagogical foundations for improving cooperation between the family and the educational institution. The interaction between the family and the educational institution is considered an important pedagogical factor in the comprehensive development of the student's personality. The article examines issues related to establishing effective communication with parents, developing mutual responsibility in the processes of education and upbringing, taking into account the individual characteristics of students, and ensuring consistency in pedagogical requirements between the family and the educational institution. In addition, organizational, communicative, and pedagogical problems encountered in the cooperation process are analyzed, and effective methods for addressing them are proposed. As a result of the study, the main components of a tripartite cooperation model involving the family, the educational institution, and the student were identified.

Keywords: family, educational institution, pedagogical cooperation, parent, student, upbringing, pedagogical communication, collaboration, social partnership, educational process.

Kirish. Bugungi kunda ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri nafaqat o'quvchilarga bilim berish, balki ularning ma'naviy-axloqiy, ijtimoiy va shaxsiy rivojlanishini ta'minlashdan iborat. O'quvchining shaxs sifatida shakllanishi birgina ta'lim muassasasida amalga oshmaydi. Uning rivojlanishiga oila muhiti, tengdoshlari, pedagoglar va jamiyatdagi ijtimoiy munosabatlar majmuaviy tarzda ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi hamkorlikni to'g'ri tashkil etish zamonaviy pedagogikaning

muhim masalalaridan biri hisoblanadi.

Oila bola hayotidagi birinchi tarbiyaviy muhitdir. Bola dastlabki axloqiy qarashlar, muloqot madaniyati, mas'uliyat, mehnatga munosabat va xulq-atvor me'yorlarini oilada egallaydi. Ta'lim muassasasi esa ushbu tajribani ilmiy-pedagogik yondashuvlar asosida rivojlantiradi. Shuning uchun oilada shakllangan tarbiyaviy qarashlar bilan ta'lim muassasasidagi pedagogik talablarning o'zaro uyg'unligi o'quvchi rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Amaliyotda oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi aloqa ko'pincha ota-onalar yig'ilishi, baholar haqida ma'lumot berish yoki muammoli holatlar yuzaga kelganda suhbatlashish bilan chegaralanib qoladi. Bunday yondashuv ota-onaning ta'lim jarayonidagi imkoniyatlarini to'liq namoyon qilishga imkon bermaydi. Ota-ona ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylanishi, pedagog bilan muntazam fikr almashishi va o'quvchining rivojlanishida hamkorlik qilishi zarur.

Oila va ta'lim muassasasi hamkorligining yana bir muhim jihati - o'quvchining manfaatlarini markazga qo'yishdir. Hamkorlik jarayonida ota-ona va pedagog o'rtasidagi munosabatning o'zi emas, balki ushbu munosabat orqali o'quvchining bilim olishga bo'lgan munosabati, mustaqilligi, mas'uliyati va ijtimoiy faolligini rivojlantirish asosiy maqsad bo'lishi kerak. Shundan kelib chiqib, maqolaning maqsadi oila va ta'lim muassasasi hamkorligini takomillashtirishning pedagogik asoslarini aniqlash hamda samarali hamkorlikni tashkil etish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- oila va ta'lim muassasasi hamkorligining pedagogik mazmunini aniqlash;
- mavjud ilmiy yondashuvlarni tahlil qilish;
- hamkorlik jarayonidagi asosiy muammolarni aniqlash;
- samarali hamkorlik shakllarini belgilash;
- oila, pedagog va o'quvchi o'rtasidagi hamkorlik modelini ishlab chiqish;
- hamkorlik samaradorligini oshirish bo'yicha amaliy tavsiyalar berish.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Oila va ta'lim muassasasi hamkorligi pedagogika, psixologiya va ijtimoiy pedagogikaning o'zaro kesishuvchi yo'nalishlaridan biridir. Mazkur masalani tadqiq etishda shaxs rivojlanishining ijtimoiy tabiati, ta'lim va tarbiyaning yaxlitligi hamda bolaning rivojlanishida turli ijtimoiy muhitlarning o'zaro ta'siri haqidagi nazariyalarni muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

L.S. Vygotskiyning ijtimoiy-madaniy yondashuvida bolaning rivojlanishi ijtimoiy munosabatlar va kattalar bilan hamkorlik jarayoni bilan bog'liq holda tushuntiriladi. Ushbu yondashuv ta'lim jarayonida o'quvchiga ko'rsatiladigan yordam va qo'llab-quvvatlash uning rivojlanish imkoniyatlarini kengaytirishini asoslash imkonini beradi.

U. Bronfenbrennning ekologik tizimlar nazariyasida bolaning rivojlanishiga ta'sir qiluvchi muhitlar o'zaro bog'langan tizim sifatida qaraladi. Oila va ta'lim muassasasi bolaning bevosita ijtimoiy muhitlarini tashkil qiladi. Shu sababli ushbu ikki muhit o'rtasidagi munosabatlarning sifatli tashkil etilishi bolaning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

J. Epstein tomonidan ishlab chiqilgan maktab, oila va hamjamiyat hamkorligi modeli ota-onalarni ta'lim jarayoniga jalb etishning turli shakllarini ko'rsatib beradi. Ushbu modelda oilani qo'llab-quvvatlash, muntazam muloqot, ko'ngilli faoliyat, uy sharoitida ta'limni qo'llab-quvvatlash, qaror qabul qilishda ishtirok etish hamda hamjamiyat bilan hamkorlik kabi yo'nalishlar ajratiladi.

Hoover-Dempsey va Sandler tadqiqotlarida ota-onalarning ta'lim jarayonida ishtirok etishiga ularning o'z rolini qanday tushunishi, farzandiga yordam berish imkoniyatiga bo'lgan ishonchi va ta'lim muassasasining ota-onalarni hamkorlikka jalb qilish usullari ta'sir qilishi ko'rsatiladi.

O'zbek pedagogik tafakkurida ham oila va ustozning bola tarbiyasidagi o'rni qadimdan muhim hisoblangan. Sharq mutafakkirlari asarlarida ota-ona va ustozning yosh avlod tarbiyasidagi mas'uliyati, bilim va tarbiyaning o'zaro bog'liqligi keng yoritilgan. Metodologik asosini tizimli yondashuv, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv, faoliyatga asoslangan yondashuv va hamkorlik pedagogikasi tashkil etadi.

Quyidagi usullardan foydalanish mumkin:

- ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish;
- taqqoslash;
- umumlashtirish;
- pedagogik kuzatish;
- suhbat;
- so'rovnoma;
- pedagogik tajriba natijalarini tahlil qilish.

Tahlil va natijalar. Oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi hamkorlikni tahlil qilish natijasida bir nechta asosiy muammolarni ajratish mumkin.

Birinchi muammo - muloqotning muntazam emasligi. Ayrim hollarda ota-ona bilan aloqa faqat o'quvchida muammo yuzaga kelganda amalga oshiriladi. Bu esa ota-onada ta'lim muassasasi bilan bog'liq salbiy tasavvurni shakllantirishi mumkin.

Ikkinchi muammo - ota-onalarning ta'lim jarayonidagi rolini noto'g'ri tushunishi. Ba'zi ota-onalar farzandining ta'limidagi ishtirokni faqat uy vazifasini tekshirish yoki baholarni nazorat qilish bilan cheklaydi.

Uchinchi muammo - pedagogik talablarning oilada va ta'lim muassasasida mos kelmasligi. Masalan, maktab o'quvchidan mustaqil bo'lishni talab qilsa, oilada uning barcha vazifalari kattalar tomonidan bajarilishi mumkin.

To'rtinchi muammo - o'quvchining fikri yetarlicha hisobga olinmasligi. Oila va pedagog o'rtasidagi muloqotda ba'zan

o'quvchining o'z fikri va ehtiyojlari ikkinchi darajaga tushib qoladi.

1-jadval

Oila va ta'lim muassasasi hamkorligidagi muammolar

Muammo	Asosiy sabab	Salbiy oqibat
Muloqotning muntazam emasligi	Aloqa faqat muammo paytida tashkil etilishi	Ishonchning pasayishi
Ota-onaning passivligi	Hamkorlik mazmunining aniq belgilanmaganligi	Ta'lim jarayonidagi ishtirokning kamayishi
Talablarning mos kelmasligi	Oila va maktabdagi yondashuvlarning farqlanishi	O'quvchida qarama-qarshi talablar paydo bo'lishi
O'quvchi fikrining e'tibordan chetda qolishi	Kattalar qarorining ustunligi	Mustaqillikning pasayishi
Bir tomonlama axborot almashinuvi	Pedagogik muloqotning yetarli emasligi	Hamkorlik samaradorligining pasayishi

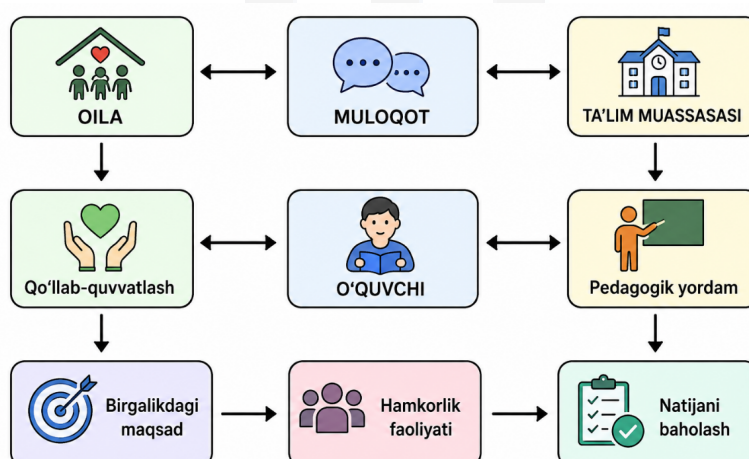
Oila va ta'lim muassasasi hamkorligining pedagogik modeli. Samarali hamkorlikni tashkil etishda "oila - ta'lim muassasasi - o'quvchi" uchligi asosiy model sifatida qaralishi mumkin.

Ushbu modelning birinchi komponenti - oila. Oila o'quvchining kundalik faoliyati, qiziqishlari, xulqi va individual xususiyatlari haqida muhim ma'lumotga ega.

Ikkinchi komponent - ta'lim muassasasi. Pedagog o'quvchining bilim olishi, darsdagi faolligi, jamoa bilan munosabati va rivojlanishidagi o'zgarishlarni kuzatadi.

Uchinchi komponent - o'quvchi. O'quvchi hamkorlikning passiv obyekti emas, balki faol subyekti bo'lishi kerak.

Mazkur modelda tomonlar o'rtasidagi aloqa bir tomonlama emas, balki ikki tomonlama bo'lishi kerak. Ota-ona pedagogdan ma'lumot olishi bilan birga, farzandining uy sharoitidagi faoliyati haqida pedagogga ma'lumot berishi ham zarur.

1-rasm. Oila va ta'lim muassasasi hamkorligining pedagogik modeli

Ushbu rasmda oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi muloqot, qo'llab-quvvatlash va pedagogik yordam orqali o'quvchining rivojlanishini ta'minlash jarayoni aks ettirilgan.

Hamkorlikning samarali shakllari. Oila va ta'lim muassasasi hamkorligini faqat ota-onalar yig'ilishi bilan cheklash maqsadga muvofiq emas. Hamkorlikning turli shakllardan foydalanish uning samaradorligini oshiradi.

2-jadval

Hamkorlik shakllari va ularning vazifalari

Hamkorlik shakli	Asosiy vazifa	Kutiladigan natija
Individual suhbat	Muayyan muammoni aniqlash	Individual tavsiya
Ota-onalar seminari	Pedagogik bilimlarni oshirish	Ota-onalik kompetensiyasini rivojlantirish
Ochiq mashg'ulot	Ta'lim jarayonini ko'rsatish	O'zaro tushunish
Qo'shma tadbir	Ota-ona va o'quvchini birlashtirish	Ijtimoiy faollik
So'rovnoma	Muammolarni aniqlash	Fikr-mulohaza
Individual rivojlanish rejasi	O'quvchi maqsadlarini belgilash	Shaxsiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlash
Muntazam maslahat	Muammoni oldindan aniqlash	Profilaktik yordam

Pedagogning hamkorlikdagi roli. Pedagog oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi hamkorlikni tashkil etuvchi asosiy subyektlardan biridir. O'qituvchi ota-onalar bilan muloqot qilishda faqat o'quvchining kamchiliklarini ko'rsatish bilan cheklanmasligi kerak.

Samarali pedagogik muloqot uch bosqich asosida tashkil etilishi mumkin:

1-bosqich - ijobiy jihatni ta'kidlash. O'quvchining kuchli tomonlari, qiziqishlari yoki erishgan natijalari qayd etiladi.

2-bosqich - muammoni aniq ko'rsatish. Muammo umumiy tarzda emas, aniq kuzatuv va dalillar asosida tushuntiriladi.

3-bosqich - yechimni birgalikda belgilash. Ota-ona va pedagog o'quvchiga qanday yordam berish mumkinligini birgalikda belgilaydi.

Bunday yondashuv ota-onada himoyalanih yoki norozilik holatini emas, balki muammoni hal qilishga bo'lgan tayyorgarlikni shakllantiradi.

Ota-onaning pedagogik hamkorlikdagi roli. Ota-onaning ta'lim jarayonidagi ishtiroki bolaning akademik natijalarini nazorat qilishdan ko'ra kengroq mazmunga ega. Ota-ona farzandining fikrini tinglashi, ta'limdagi qiyinchiliklarini tushunishi va mustaqil faoliyatini qo'llab-quvvatlashi kerak.

Ota-onaning samarali ishtiroki quyidagi yo'nalishlarda amalga oshirilishi mumkin:

farzandining ta'limiy maqsadlarini bilish;

o'quvchining fikrini tinglash;

uyda o'qish uchun qulay sharoit yaratish;

mustaqil faoliyatni qo'llab-quvvatlash;

pedagog bilan muntazam muloqot qilish;

o'quvchining muvaffaqiyatlarini e'tirof etish;

muammoli vaziyatlarda jazolashdan ko'ra yechim izlash.

Ota-ona bolaning barcha vazifalarini uning o'rniga bajarib qo'ymasligi, aksincha, mustaqil harakat qilishiga imkon berishi muhim.

O'quvchining hamkorlikdagi faol subyekt sifatidagi o'rni. Oila va ta'lim muassasasi hamkorligining yakuniy maqsadi o'quvchining rivojlanishini ta'minlash bo'lgani sababli o'quvchi ham ushbu jarayonda faol ishtirok etishi kerak. O'quvchiga o'zining ta'limiy maqsadlarini belgilash, erishgan natijalarini baholash va duch kelayotgan qiyinchiliklarini ifodalash imkoniyati berilishi lozim. Masalan, o'quvchi ma'lum bir fan bo'yicha qiyinchilikka duch kelayotgan bo'lsa, ota-ona va o'qituvchi uning o'rniga qaror qabul qilishi emas, balki o'quvchining o'z fikrini tinglashi va unga mos yordam shaklini birgalikda belgilashi maqsadga muvofiq.

Hamkorlikni takomillashtirishning pedagogik shartlari. Tahlillar asosida oila va ta'lim muassasasi hamkorligini samarali tashkil etish uchun quyidagi pedagogik shartlarni ajratish mumkin.

O'zaro ishonch. Ota-ona va pedagog bir-birini nazorat qiluvchi emas, balki o'quvchining rivojlanishiga xizmat qiluvchi hamkor sifatida qabul qilishi kerak.

Muntazam muloqot. Muloqot faqat muammoli vaziyat yuzaga kelganda emas, balki o'quvchining ijobiy natijalari va rivojlanish jarayoni haqida ham olib borilishi kerak.

Aniq maqsad. Hamkorlikning maqsadi umumiy emas, balki o'lchash mumkin bo'lgan vazifalar orqali belgilanadi.

Ikki tomonlama fikr almashish. Pedagog ota-onaga ma'lumot berishi bilan birga, ota-onaning fikri va kuzatuvlarini ham hisobga olishi zarur.

O'quvchi manfaatlarini ustuvor qo'yish. Hamkorlikdagi barcha qarorlar o'quvchining yoshiga, individual xususiyatlariga va rivojlanish ehtiyojlariga mos bo'lishi kerak.

3-jadval

Samarali hamkorlik mezonlari

Mezon	Yuqori darajadagi hamkorlik belgisi
Muloqot	Muntazam va ikki tomonlama
Ishonch	Ochiq va hurmatga asoslangan
Ishtirok	Ota-ona faol qatnashadi
Maqsad	Aniq va o'lchanadigan
O'quvchi roli	Faol subyekt
Natijani baholash	Muntazam monitoring
Muammo yechimi	Birgalikda qaror qabul qilish

Olib borilgan nazariy tahlil asosida oila va ta'lim muassasasi hamkorligini takomillashtirish uchun quyidagi natijalar shakllantirildi:

Birinchidan, hamkorlikni faqat tashkiliy aloqa sifatida emas, yagona pedagogik jarayon sifatida tashkil etish zarurligi aniqlandi.

Ikkinchidan, hamkorlikning asosiy markazi ota-ona yoki pedagog emas, o'quvchi shaxsi va uning rivojlanish ehtiyojlari bo'lishi kerak.

Uchinchidan, muntazam va ikki tomonlama muloqot hamkorlik samaradorligini oshiruvchi asosiy shartlardan biri hisoblanadi.

To'rtinchidan, ota-onalarni ta'lim jarayoniga jalb etishda ularga aniq vazifalar va hamkorlik shakllarini taklif qilish maqsadga muvofiq.

Beshinchidan, hamkorlik natijalarini faqat o'quvchining baholari bilan emas, balki uning faolligi, mustaqilligi,

mas'uliyati, muloqot qobiliyati va ta'limga munosabati bilan ham baholash zarur.

Xulosa. Oila va ta'lim muassasasi hamkorligi o'quvchining har tomonlama rivojlanishini ta'minlashning muhim pedagogik shartlaridan biridir. Oila bolaning dastlabki tarbiyaviy va ijtimoiy muhitini shakllantirsa, ta'lim muassasasi ushbu jarayonni maqsadli pedagogik faoliyat orqali rivojlantiradi. Oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi hamkorlikni takomillashtirish uchun avvalo muloqotning mazmuni va shakllarini o'zgartirish zarur. Ota-ona bilan aloqa faqat muammo yuzaga kelgan paytda emas, balki o'quvchining kundalik rivojlanishi va ijobiy natijalari yuzasidan ham olib borilishi kerak.

Hamkorlikning samarali modeli "oila - ta'lim muassasasi - o'quvchi" uchligi asosida qurilishi maqsadga muvofiq. Bunda har bir tomonning vazifasi aniq belgilanadi: oila - qo'llab-quvvatlovchi va tarbiyaviy muhitni ta'minlovchi subyekt, pedagog - professional pedagogik yordam ko'rsatuvchi hamkor, o'quvchi esa o'z rivojlanishining faol ishtirokchisi sifatida namoyon bo'ladi. Shuningdek, hamkorlikni takomillashtirishda individual suhbatlar, pedagogik seminarlar, ochiq mashg'ulotlar, qo'shma tadbirlar, so'rovnomalar va individual rivojlanish rejalaridan foydalanish samarali natija berishi mumkin. Umuman olganda, oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish o'zaro ishonch, muntazam muloqot, umumiy maqsad, ikki tomonlama mas'uliyat va o'quvchi manfaatlarini ustuvor qo'yish tamoyillariga asoslanishi lozim.

Foydanilgan adabiyotlar ro'yxati.

Inoqov, Q. Q. (2020). Oila va maktab hamkorligini ta'minlashning integrativ modeli. Scientific Bulletin of Namangan State University, 2(3), 95–100. Silka: <https://oila-ilmiy.uz/index.php/society-gender-family/article/view/429>

Baxter, G., & Kilderry, A. (2022). Family school partnership discourse: Inconsistencies, misrepresentation, and counter narratives. Teaching and Teacher Education, 109, 103561. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103561>

Grolnick, W. S., & Pomerantz, E. M. (2022). Should parents be involved in their children's schooling? Theory Into Practice, 61(3), 325–335. <https://doi.org/10.1080/00405841.2022.2096382>

Miller, D., & Venkatesamy, R. (2022). Supporting Parents' Needs as Educational Partners to Enhance Children's Classroom Learning. Profesi Pendidikan Dasar, 9(1). <https://journals.ums.ac.id/ppd/article/view/18227>

Wiatr, M. (2023). Exploring family-school partnership during emergency remote teaching in the first wave of the COVID-19 pandemic – parents' perspective. International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies, 10(2). <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.2794>

Mendelová, E., & Gužíková, L. (2024). Cooperation Between Parents and Teachers in the

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

[1] Inoqov, Q. Q. (2020). Oila va maktab hamkorligini ta'minlashning integrativ modeli. Scientific Bulletin of Namangan State University, 2(3), 95–100. Silka: <https://oila-ilmiy.uz/index.php/society-gender-family/article/view/429>

[2] Baxter, G., & Kilderry, A. (2022). Family school partnership discourse: Inconsistencies, misrepresentation, and counter narratives. Teaching and Teacher Education, 109, 103561. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103561>

[3] Grolnick, W. S., & Pomerantz, E. M. (2022). Should parents be involved in their children's schooling? Theory Into Practice, 61(3), 325–335. <https://doi.org/10.1080/00405841.2022.2096382>

[4] Miller, D., & Venkatesamy, R. (2022). Supporting Parents' Needs as Educational Partners to Enhance Children's Classroom Learning. Profesi Pendidikan Dasar, 9(1). <https://journals.ums.ac.id/ppd/article/view/18227>

[5] Wiatr, M. (2023). Exploring family-school partnership during emergency remote teaching in the first wave of the COVID-19 pandemic – parents' perspective. International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies, 10(2). <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.2794>

[6] Mendelová, E., & Gužíková, L. (2024). Cooperation Between Parents and Teachers in the

2021